

(MAJANDUS-)KRIIS
JA
JUHTIMINE

ROOTSI KOGEMUSED

ULF JOHANSSON

ulf.johansson@sweco.se

30 AASTAT
TAGASI
—
SÜGAV
MAJANDUS-
KRIIS
ROOTSIS

1. Krediidituru dereguleerimine
2. Kõrge inflatsioon ja suured nominaalsed palgatõusud
3. Kinnisvara- ja finantsmull
4. Valuutakriis 1992
5. Kõrge tööpuudus ja madal majanduskasv
6. Riigi suurenenud võlakoormus

TAGAJÄRJED

- Kõrge tööpuudus ja madal majanduskasv
- Riigi suurenenud võlgnevus
- Struktuurireformid

1990. aastate alguse majanduskriis sai Rootsi majanduse pöördepunktiks, mis mõjutas riigi poliitilist ja majanduslikku arengut kuni tänapäevani.

Alles 2000. aasta paiku jõudis töötajate arv Rootsis samale tasemele kui enne 1990. aastat. Seetõttu kulus 10 aastat, enne kui tööhõive oli kriisieelsel tasemel.

MIDA TEGI RIIK?

1. Politiline rahuleppe
2. Eelarve konsolideerimine
3. Finantskonsolideerimine
4. Üleminek ujuvale vahetuskursile
5. Pangandussüsteemi päästmine
6. Rahapoliitika
7. Struktuurireformid
8. ELi liikmeks saamise taotlus

MIS JUHTUS KOVI TASEMEL?

1. Vähendatud maksubaasid
2. Kasvanud tööpuudus ja sotsiaalkulutused
3. Eelarve ümberstruktureerimine ja kärpe
4. Laenud puudujäägi katmiseks
5. Organisatsiooni ümberkorraldamine ja efektiviseerimine
6. Pikaajaline mõju heaolule ja teenustele
7. Muutunud suhted riigi ja KOVide vahel

↑ EUROSTOXX 50
4898.78 +0.04%

↑ S&P 500
5625.80 +0.16%

Uuendatud 08:31, 28. aug

Yahoo Finance

Tellijale

Tervisekassa järgmise aasta eelarve puudujääk on 210 miljonit eurot

Kuula

ÕPPETUNNID EESTILE?

1. Kui on kriis, siis on vaja koostööd teha. Kriis ei ole õige aeg poliitiliseks kemplemiseks!
2. Vähenenud konkurentsivõime taastamine võtab aastaid ja on valus.
3. Avalik sektor ei saa olla palgatõusu liider!
4. Tugev riigi rahandus. Eelarvedistsipliini tähtsust ei saa ülehinnata
5. Tugeva pangandussüsteemi tähtsus
6. Struktuurireformid
7. Majanduspoliitika ei saa keskenduda ainult makromajanduslikule stabiilsusele
8. Riskiteadlikkust poliitikas tuleb tõsta.
9. 1990. aastate kriis näitas, kui keerulised ja omavahel seotud (majanduslikud) väljakutsed võivad olla. Kriisist ülesaamiseks on vaja kiiret, otsustavat ja läbimõeldud poliitilist tegevust.